

Handläggare
Jessica Oldin Lazaroff
Telefon: 08-50809167**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2025-10-23

Två medborgarförslag om åtgärder inom socialtjänst och förskola för att hjälpa barn med NPF-diagnoser

Svar på två medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslagen.

Sammanfattning

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har mottagit två medborgarförslag från samma förslagsställare, som handlar om åtgärder inom socialtjänst och förskola för att hjälpa barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF-diagnoser. De två medborgarförslagen behandlas av nämnden i detta ärende.

Förslagsställaren lyfter vikten av en genomförd skolgång som skyddsfaktor i barns liv, och samhällets ansvar att i högre utsträckning än i dag tillhandahålla anpassat stöd genom exempelvis kunskapshöjning om barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar inom förskola och socialtjänst.

Förvaltningen är enig med förslagsställaren att en fungerande skolgång är en mycket viktig och avgörande skyddsfaktor i ett barns liv. Inom Norra innerstadens stadsdelsnämnd pågår idag arbete inom flera verksamheter för att förebygga problematisk skolfrånvaro, samt att minska den om den har uppstått. Inom nämndens förskoleavdelning kommer specialpedagogkompetensen i samband med terminsstarten 2025 att höjas ytterligare, vilket bidrar till ökat stöd och kunskap hos personal för att bättre kunna stödja och bemöta barn och deras föräldrar. Socialtjänstavdelningen arbetar med problematisk skolfrånvaro och kunskap om NPF. Förvaltningen upprättar kompetensutvecklingsplaner och strävar efter att alla socialsekreterare i Norra innerstadens stadsdelsförvaltning har grundkunskap om NPF samt att de som arbetar med målgruppen har relevant fördjupning.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har mottagit två medborgarförslag om åtgärder inom socialtjänst och förskola för att hjälpa barn med NPF-diagnoser. De två inkomna medborgarförslagen hanteras som ett ärende. Vid nämndens sammanträde den 28 augusti 2025 beslutade nämnden att överlämna medborgarförslagen till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Förslagsställaren lyfter att det i dagens utbildningssystem finns elever som trots nuvarande stödinsatser inte förmår delta i den ordinarie undervisningen, vilket riskerar att lägga grunden för långvarigt utanförskap.

Förslagsställaren refererar till regeringsformen, skollagen, barnkonventionen och diskrimineringslagen som på olika sätt berör barns rätt till likvärdig utbildning, skolplikt samt förbud av diskriminering inom utbildning på grund av exempelvis funktionsnedsättning. Skolor är skyldiga att vidta åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter.

Aktat ovanstående lagar och intentioner framhåller förslagsställaren att inte alla barn kan eller förmår gå i skolan. Barnens rätt till utbildning förvägras vid skolfrånvaro och dagens lagstiftning ger litet handlingsutrymme i förekommande fall. Förslagsställaren föreslår i de två medborgarförslagen ett antal åtgärder som förskola och socialtjänst kan vidta för att på ett bättre sätt möta behoven hos de barn som på grund av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar inte har en fungerande skolgång.

Medborgarförslag 1

Förslagsställaren föreslår att stadens förskolor och socialtjänst i större utsträckning bör arbeta med inkludering och anpassat bemötande för barn med NPF-diagnoser samt att ledning och personal inom stadens förskolor och socialtjänst har minst grundutbildning inom NPF. Vidare behöver det säkerställas att förskolans och socialtjänstens lokaler inkluderar personer med NPF-diagnoser ur såväl ett arbetsmiljöperspektiv som ett invånarperspektiv. Hur verksamheterna arbetar för att bemöta målgruppen föreslås presenteras i en tillgänglighetsguide på de publika webbsidorna. Förslagsställaren önskar även att förskole- och socialförvaltningarna får i uppdrag att utreda hur verksamheterna ytterligare bör utvecklas så att alla barn kan erbjudas ett professionellt bemötande utifrån individens specifika behov.

Medborgarförslag 2

Ett av kriterierna för att diagnostiseras med NPF är svårigheter med känsloreglering och behov av stöd i detta. Förslagsställaren upplever dock att stödbehovet ibland misstolkas som bristande uppfostran eller behov av ökad disciplin när barnet i själva verket behöver stöd i känsloreglering. Många barn med NPF-diagnoser är även kravkänsliga men diagnosen PDA, patologiskt kravundvikande, finns ännu inte i de svenska diagnosmanualerna och därmed saknas verktyg för förståelse och möjlighet till adekvat bemötande. Förslagsställaren föreslår därför att förskollärare och barnskötare ges utbildning och verktyg i arbetet med att stötta elever med NPF i känsloreglering, specifikt utifrån boken *The Zones of Regulation*.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av utvecklingsenheten inom kvalitetsavdelningen i samråd med socialtjänstavdelningen och förskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är enig med förslagsställaren att en fungerande skolgång är en mycket viktig och avgörande skyddsfaktor i ett barns liv. Inom Stockholms stad pågår idag arbete inom flera verksamheter för att förebygga problematisk skolfrånvaro, samt att minska den om den har uppstått.

Kunskap om NPF-diagnoser är viktig för medarbetare som möter barn i sin profession. Att även säkerställa att miljön i nämndens verksamheter tar hänsyn till barns olika behov är av vikt. Det är dock avgörande, i både förskolan- och socialtjänstens uppdrag, att möta varje enskild individ utifrån dennes behov. En NPF-diagnos kan betyda olika saker för olika individer och nämndens verksamheter behöver förstå hur diagnosen påverkar varje enskild individ. Här är samverkan med föräldrar och regionen avgörande för att lyckas, samt att utöver det generella utbudet av stöd söka individuella lösningar vid behov.

För att möta behoven hos enskilda barn, samt stärka och utveckla det främjande och förebyggande arbetet för alla barn, finns från och med höstterminen 2025 en specialpedagog knuten till respektive rektorsområde. Varje rektorsområde består av tre till fyra förskolor. Specialpedagogerna arbetar evidensbaserat och verksamhetsnära med förskolans ledning och personal för att stödja alla barns utveckling och lärande på ett inkluderande sätt. Specialpedagogerna arbetar även med att kvalitetssäkra arbetet för tillgängliga lärmiljöer för alla barn. Förskolans personal får kontinuerlig och kvalificerad handledning samt kompetensutveckling, till exempel inom NPF, i

enlighet med verksamhetens behov och gällande styrdokument. Kontakt och samverkan med vård, skola och socialtjänst sker då behov uppstår.

Socialtjänstens grunduppdrag är att stötta när andra insatser i samhället inte räcker till, oavsett problematik. I enlighet med nya socialtjänstlagen som trädde i kraft 1 juli 2025 ska socialtjänsten arbeta kunskaps- och evidensbaserat samt i större utsträckning arbeta förebyggande och ge ytterligare stöd av generell karaktär utan behovsprövning. Att ta till sig ny kunskap och följa aktuell forskning sker inom ramen för socialtjänstens kontinuerliga utvecklingsarbete. Socialtjänsten upprättar kompetensutvecklingsplaner och strävar efter att alla socialsekreterare i Norra innerstadens stadsdelsförvaltning har grundkunskap om NPF samt att de som arbetar med målgruppen har relevant fördjupning. Socialtjänsten arbetar redan idag med att i ett tidigt skede komma in med stöd till de som behöver det. Detta arbete kommer att fortsätta utvecklas framöver.

Att förvaltningens lokaler i största möjliga mån är anpassade utifrån besökarnas behov är en angelägen och prioriterad fråga. Förvaltningens lokaler anpassas utifrån tillgänglighetsprincipen och är i största möjliga mån anpassade för att vara ändamålsenliga för så många av de målgrupper och individer som förvaltningen möter.

Förvaltningen föreslår att Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslagen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Två medborgarförslag om åtgärder inom socialtjänst och förskola för att hjälpa barn med NPF-diagnoser

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2025-10-08
Maria Härenstam, Avdelningschef	2025-10-08